

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030



Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030
Územné vymedzenie:	Obec Červená Voda
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	DD. MM. RRRR
Dátum platnosti	od 01.01.2025 do 31.12.2030
Verzia ¹	1.0
Publikovaný verejne:	DD. MM. RRRR

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje

Obsah

Úvod	3
Cieľ dokumentu PHSR obce Červená Voda	4
Časť A - Analytická časť	7
Geologické pomery	10
Hydrologické pomery	10
Klimatické pomery a súčasná krajinná štruktúra	11
Fauna, flóra a vegetácia	12
Chránené územia	13
Odpadové hospodárstvo	14
História obce	15
Technická infraštruktúra a doprava	24
Vzdelávanie a školstvo	26
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia	28
Ľudské zdroje	28
Hospodárenie obce	34
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia	37
STEEP analýza	39
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	40
SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)	40
Časť B - Strategická časť	44
Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory)	44
Časť C - Programová časť	47
Opis rozvojovej stratégie	48
Časť D - Realizačná a finančná časť	52
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:	55
Systém monitorovania a hodnotenia:	55
Záver	57
Prílohy PHSR	58
Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR	59
Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	60

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda (ďalej len „PHSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblasť.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

PHSR obce Červená Voda podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – v intraviláne obce - § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Tento dokument je otvorený, je možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce, pričom dôležitú úlohu zohral aj záujem občanov. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce.

Obsah (osnova) dokumentu PHSR:

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná a finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHSR obce Červená Voda

Cieľom dokumentu PHSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétne aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich napĺňanie.

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR

Vypracovanie PHSR obce Červená Voda je dôležité pre:	• Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
	• Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
	• Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030
Forma a riadenie procesu spracovania	– pracovníkmi samosprávy, – s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie, – za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I /24	II /24	III /24	IV /24	V /24	VI /24	VII /24	VIII /24	IX /24	X /24	XI /24	XII /24
Úvod*												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Účtovná závierka obce Červená Voda r. 2023

Výročná správa obce Červená Voda za r. 2023

Web stránka obce Červená Voda (<https://www.cervenavoda.sk/>)

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou „Kráľovská história, krásna príroda, tvoriví ľudia – to je Sabinovsko“

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja

INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Program Slovensko 2021 – 2027

Program rozvoja vidieka SR 2014-2022

Časť A - Analytická časť

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec Červená Voda je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Červená Voda leží na južnom úpätí Čergova a vo východnej časti Šarišského podolia v doline prítoku Torysy. Chotár je na rozčlenenej nižšej vrchovine, v pásme tvrd z najodolnejších hornín centrálno-karpatského flyšu, na bradlových prvkoch a masívnej hornatine vonkajšieho flyšu. Má hnedé lesné oglejené a hnedozemné pôdy, menej rendziny. V značne zalesnenom chotári sú jedľové lesy.

Obec vznikla v roku 1956 odčlenením od mesta Sabinov. Do roku 1956 bola časťou mesta Sabinova s názvom Majire, neskôr Sabinovské dvory. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a pracovali v lese. Časť obyvateľov pracovala v priemyselných podnikoch mesta Sabinov, Prešov a Košice.

Obec má vlastné katastrálne územie, ktorého rozloha je 540 ha, nadmorská výška katastrálneho územia je od 375 m až 600 m nad morom. Stred obce je v nadmorskej výške 500 m nad morom. V obci žije 515 obyvateľov. Obec má vybudovaný obecný vodovod a skoro celá obec je plynofikovaná.

Kultúrnou pamiatkou v obci je kostol, ktorý je zasvätený Najsvätejšej Trojici. V roku 2004 sme si pripomenuli 100 rokov od výstavby tohoto chrámu. Od roku 2003 je obec Červená Voda farnosťou, ku ktorej patrí aj filiálna obec Jakovany.

Obec je atraktívnou turistickou oblasťou, z ktorej vedie niekoľko turistických značkových chodníkov na Lysú, do Drienice a na Majdan. V chotári obce je chatová osada Lazy. Cez obec vedie okružná cyklotrasa Sabinov - Pečovská Nová Ves - Ľutina- Jakovany - Červená Voda - Sabinov.

Obec má svoj Kultúrny dom, Materskú školu so školskou jedálňou, Knížnicu, Multifunkčné športové ihrisko, Detské Inkluzívne Ihrisko RODINKA, Tajomný Les KRAKOVEC.

Zdroj: <https://www.cervenavoda.sk/obsah/historia-obce>

Adresa:, Obecný úrad Červená Voda, Červená Voda 28, 083 01 Sabinov

Štatutárny zástupca: Mgr. Zuzana Džáčovská

Kontaktné informácie

Telefón: 051 4521 534

Mobil podateľňa: 0911 184 467; starosta: 0911 260 332

IČO: 00326909

DIČ: 2020711407

E-mail: podatelna@cervenavoda.sk; starosta@cervenavoda.sk;

Zdroj: <https://www.cervenavoda.sk/>

Obrázok 1 Budova obecného úradu



Zdroj: OcÚ Červená Voda

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Červená Voda

Kód obce:	524280
Názov okresu:	Sabinov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
PSČ:	083 01
Telefónne smerové číslo:	051
Prvá písomná zmienka o obci:	1.1.1956
Nadmorská výška obce v m. n. m.:	520
Celková výmera územia obce (ha):	545
Hustota obyvateľstva na km2:	94,5

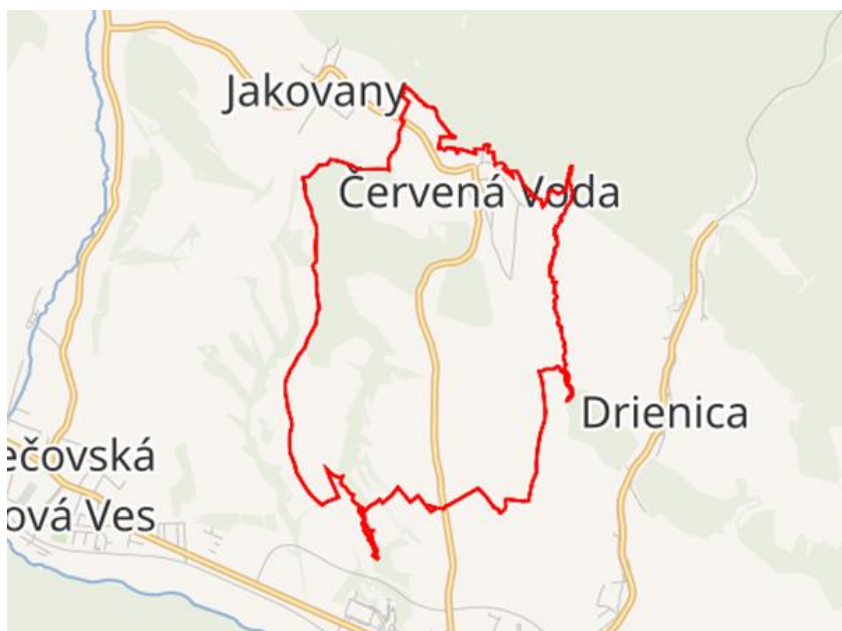
Zdroj: [https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_\(okres_Sabinov\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_(okres_Sabinov))

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Červená Voda

Zemepisná šírka:	49° 08' 42" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	21° 05' 22" východnej dĺžky

Zdroj: [https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_\(okres_Sabinov\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_(okres_Sabinov))

Obrázok 2 Poloha obce Červená Voda



Zdroj:

[https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_\(okres_Sabinov\)#/map/0](https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%A1_Voda_(okres_Sabinov)#/map/0)

Obrázok 3 Pohľad na obec Červená Voda



Zdroj: OcÚ Červená Voda

Tabuľka 6 Spádovosť obce Červená Voda

Sídlo matričného úradu	Sabinov
Sídlo pracoviska daňového úradu	Sabinov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sabinov
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Prešov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Sabinov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Sabinov

Zdroj: vlastné spracovanie

Geologické pomery

Obce sa nachádza na severovýchode východného Slovenska. V rámci územnej pôsobnosti spadá pod Prešovský samosprávny kraj, pričom je jednou zo 41 obcí Sabinovského okresu. Najbližším mestom je okresné mesto Sabinov.

Z hľadiska geomorfológie sa obec nachádza v geomorfologickej jednotke Spišsko-šarišskom medzihorí. Katastrálne územie sa nachádza na južnom úpätí Čergova a vo východnej časti Šarišského podolia v doline prítoku Torysy. Chotár je na rozčlenenej nižšej vrchovine, v pásme z najodolnejších hornín centrálno-karpatského flyšu, na bradlových prvkoch a masívnej hornatine vonkajšieho flyšu.

Najnižší bod obce sa nachádza v nadmorskej výške 375 m.n.m a najvyšší bod sa nachádza vo výške 600 m.n.m. Stred obce sa nachádza približne v nadmorskej výške 500 m.n.m.

Zdroj: PHSR obce Červená Voda na obdobie 2015 - 2023

Hydrologické pomery

Obcou Červená Voda preteká **Červený potok**, ktorý za obcou vytvára výrazný oblúk prehnutý na západ a pokračuje na juh. Na dolnom toku tečie v geomorfologickom podcelku Šarišské podolie a preteká okrajom mesta Sabinov, kde v nadmorskej výške cca 341 m n. m. ústi do Drienického potoka.

Zdroj: [https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%BD_potok_\(pr%C3%ADtok_Drienick%C3%A9ho_potoka\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cerven%C3%BD_potok_(pr%C3%ADtok_Drienick%C3%A9ho_potoka))

Miestny ho tiež nazývajú Ratkov potok. Pomenovanie dostal podľa výpovedí starých obyvateľov z dôvodu:

- V lese sa nachádza červená zemina, hlina, ktorá keď zaprší sa sfarbí dočervena a potok sa rovnako sfarbí do červenej farby - červený potok;
- Počas vojny sa našou obcou prelialo veľmi veľa krvi, čo zanechalo trvácne stopy v červenej hline, ktorá keď zaprší sa sfarbí dočervena následne sa aj potok sfarbí dočervena – červený potok.

Medzi obcami Drienica a Červená Voda preteká **Čierny potok**.

Oba potoky sa následne spájajú a ústia do potoka v Drienici, ktorý sa následne vlieva do rieky Torysa pod Švabľovkou v Sabinove.

Zdroj: OcÚ Červená Voda

Klimatické pomery a súčasná krajinná štruktúra

Prešovský kraj má najchladnejšie a najdaždivejšie podnebie na Slovensku, avšak klimatické podmienky v jednotlivých regiónoch sa líšia, nižšie polohy a kotliny patria do miernej teplej klimatickej oblasti. Väčšiu časť katastra obce radíme do mierne teplej, mierne vlhkej oblasti (do pahorkatinového až vrchovinového okrsku). Severo-východnú časť smerujúca ku katastru obce Jakovany a obce Drienica radíme do mierne teplého, vlhkého vrchovinového okrsku. Prírodné celky zasahujúce do katastra obce spadajú do mierne teplej oblasti s priemernými ročnými teplotami okolo 6°C. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január.. V júli je aj najviac slnečného svitu. Priemerne za rok tu padne menej ako 650 mm zrážok, pričom maximum zrážok pripadá na jún, júl a najmenej na február. Priemerný počet dní so snehovom pokrývkou je 60 – 80 a priemerné maximum snehovej pokrývky je cca 30 cm.

Zdroj: PHSR obce Červená Voda na obdobie 2015 – 2023

Celková výmera územia obce je 545,94 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 400,07 ha (73,28 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 145,87 ha (26,72 %).

Celkovo najvyššie zastúpenie má orná pôda, ktorý tvorí až 39,01 % celkovej výmery pôdneho fondu obce Červená Voda. Čo sa týka poľnohospodárskej pôdy má s výmerou 212,95 ha najväčšie zastúpenie orná pôda. Čo sa týka nepoľnohospodárskej pôdy má s výmerou 100,14 ha najväčšie zastúpenie lesný pozemok. V obci nie sú žiadne chmeľnice ani vinice.

Väčšina pôd v okolí obce bola ovplyvnená činnosťou človeka. Ich úrodnosť bola negatívne ovplyvnená najmä zmenou obehu minerálnych látok. Zníženie úrodnosti pôd zavinilo

nahradenie prirodzeného hnojiva umelým. Ďalšie negatíva v oblasti hospodárenia s pôdou sa prejavujú vo forme nesystémových úprav, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene a rekultivácia pôdy, ktoré narušili vodný režim v krajine a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie. Rozsiahle plochy sú tiež ovplyvnené kyslými dažďami a prašným spádom.

Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Červená Voda v r. 2023

Pôdny fond	Výmera v m2
Celková výmera územia obce	5 459 385
Poľnohospodárska pôda - spolu	4 000 659
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	2 129 493
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	117 790
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	1 566 338
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	187 038
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	1 458 726
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	1 001 386
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	95 214
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	266 281
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	95 845

Zdroj: ŠÚ SR

Fauna, flóra a vegetácia

Geologicko-geomorfologické, orografické, klimatické a pôdne pomery ako i činnosť človeka vplývali a vplývajú na vytváranie vegetácie, hlavne však na rozšírenie vegetačných druhov. V dôsledku hospodárskej činnosti človeka v minulosti, ale aj v súčasnosti, na mnohých, najmä nižšie položených miestach, sa lesy vyklčovali a premenili na ornú pôdu, lúky a pasienky. Medzi porasty v týchto lesoch patria záružlie močiarny, hviezdica hájna, blyskáč jarný, a pod. Terajší stav a skladbu živočíšstva formovalo v jeho vývine viacero biotických i abiotických činiteľov. Veľkú časť katastra obce zaberá kultúrna step (pôvodné i pozmenené biotopy) s rôznymi druhmi a to: kačica, zajace, hraboš, srnčia zver atď. Ďalšia skupina živočíšnych druhov obýva urbanizovanú krajinu. Sú to lastovičky, myši, potkany, atď.

Chránené územia

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. (Zdroj: www.sospr.sk)

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ: smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive); smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

V k. ú. Červená Voda sa nachádza chránené vtáčie územie – Čergov.

Na území okresu Sabinov sa nachádza chránené vtáčie územie: **Čergov a Levočské vrchy.**

Čergov je jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), ďateľ bieločrý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), chriaštel poľný (*Crex crex*), žlna sivá (*Picus*

canus), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), orol kriľavý (*Aquila pomarina*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), pŕhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*) a prepelica poľná (*Coturnix coturnix*).

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území. Z hľadiska územnej ochrany prírody **do katastrálneho územia Červená Voda nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu.**

Tabuľka 8 Prehľad Území európskeho významu v okrese Sabinov:

Kod lokality	Názov lokality	Kraj	Útvar ŠOP SR
SKUEV0331	Čergovský Minčol	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0332	Čergov	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0336	Torysa	Prešovský kraj	Správa PIENAP
SKUEV0933	Valalská voda	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0942	Bradlové pásmo	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0968	Pod Misárňami	Prešovský kraj	RSOPK Prešov

Zdroj: <https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search>

Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Vývoz TKO je zabezpečovaný pravidelne a separovaný zber podľa harmonogramu vývozov v obci. V roku 2023 predstavoval odpad z obce: Zmesový komunálny odpad: 69, 730 t, Objemný odpad: 0 t, Drobný stavebný odpad: 0 t.

Separovaný odpad: Papier: 0,500 t, Sklo: 6,170 t, Plasty: 5,700 t, Kovový odpad: 0,620 t, Elektroodpad: 0,48 t, Biologicky rozložiteľný odpad: 21,00 t.

Zdroj: OcÚ Červená Voda

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu. Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia. V komunálnej sfére je prioritné plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere.

História obce

Obec Červená Voda sa nachádza na východnom Slovensku, v Prešovskom kraji, v okrese Sabinov. Z hľadiska geomorfológie sa obec nachádza v geomorfologickej jednotke Spišsko-šarišskom medzihorí. Katastrálne územie sa nachádza na južnom úpätí Čergova a vo východnej časti Šarišského podolia v doline prítoku Torysy. Stred obce má nadmorskú výšku 500 m. n. m.

Prvú kroniku o obci Červená Voda začala písať pani Mária Mallová, narodená 18. februára 1939 v Sabinove, ktorá pochádzala z chudobnej robotníckej rodiny. Odo dňa 1. septembra 1959 začala pracovať ako administratívna sila na Miestnom národnom výbore v obci Červená Voda. Dňa 1. októbra 1959 bola vymenovaná za obecného kronikára.

Naša obec je relatívne mladá obec, bez písomných podkladov, preto sa história čerpá väčšinou z ústnych výpovedí starších občanov. Mapa z roku 1726, ktorá sa nachádza v okresnom archíve udáva len lesy na tunajšom okolí a o obci sa v tej mape ešte nehovorí.

Sprvoti osadu obýval len bača a pastier dobytku. Pozemky, Majer a Lesy patrili mestu Sabinov, ktorého vrchnosť sa starali aj o tzv. Majire (terajšia Červená Voda). Z roka na rok sa k pár domom začali pribúdať ďalšie a ďalšie domy. Pováčšine sa sem sťahovali obyvatelia zo susedných dedín, ktorí si tu nachádzali prácu – pastieri. Pastieri a bačovia dostávali od vrchnosti pozemky na stavbu tzv. chryščanky. K týmto si postupne dokupovali ešte záhrady a zem.

3. mája 1900 podľa výpovede občianky Anny Mikitovej postihol Sabinovské Majire požiar, ktorý narobil veľké škody a zničil takmer pol dediny.

V roku 1928 sa v obci započala výstavba novej školy, za účelom vzdelávania mladého pokolenia, ktoré dovtedy navštevovalo školu v Jakovanoch, ktorá bola ukončená v roku 1929.

V rokoch 1918-1938 v rokoch prvej Československej republiky, mnoho ľudí emigrovali za hranice za prácou.

V roku 1940 sa z osady Sabinovské Majire stala menšia obec zvaná Sabinovské Dvory. Obyvatelia obce si potom od mesta kupovali väčšie množstvo ornej pôdy, na ktorej sa dodnes hospodári.

V roku 1944 sa v tunajších lesoch začali objavovať Partizáni, ktorí prišli až do dediny, kde im občania poskytovali náležitú pomoc. 20. januára 1945 k nám zavítala dlho očakávaná Sovietska armáda, ktorá našu obec oslobodila od nepriateľských vojsk. (v roku 2025 – 20. januára bude 80. výročie od oslobodenia našej obce spod partizánov!)

V januári v roku 1954 bola otvorená prvá autobusová linka na trase Sabinov – Červená Voda, z dôvodu, že mnoho obyvateľov pracovalo v Sabinove a žiaci chodili na strednú školu rovnako do Sabinova, do tej doby peši na dennej báze, čo bolo dosť náročné a vyčerpávajúce obdobie pre obyvateľov obce.

Do roku 1953 bola Červená Voda iba Osadou mesta Sabinov. Spočiatku sa táto obec volala Sabinovské Majire, neskôr Sabinovské Dvory. Od roku 1954 došlo k osamostatneniu osady a tu už dostáva charakter obci s názvom ČERVENÁ VODA. V roku 1954 začal papierový proces, ktorý sa dokončil v roku 1956.

V súvislosti s osamostatnením obce bol zriadený v obci miestny národný výbor a to výstavbou baráku, ktorý bol dovezený z obce Bajerovce.

V roku 1956 bol v obci zorganizovaný prvý kurz varenia, ktorého sa zúčastnilo 20 obyvateľiek, ktoré si kurz veľmi pochvalovali, pretože im priniesol základy varenia a kultúrnosti stravovania.

V obci sa veľmi praktizovala Akcia „Z“, vďaka ktorej sa v obci vybuďovala bočná ulica v obci, a tiež cesta smerom na Jakovany. Aj vďaka tomu, bola v roku 1958 zahájená nová autobusová linka v smere Sabinov – Jakovany cez Červenú Vodu. V tom istom roku bola do obce zavedená **telefónna linka**, ktorá rovnako bola nesmierne dôležitá pre obyvateľov obce. O rok neskôr začala výstavba vzorovej studne v obci pri národnej škole, pretože stará studňa produkovala nezávadnú vodu. Rovnako v roku 1959 sa započalo taktiež s výstavbou predajne „Jednota“ a cestou smerom na Drienicu.

Do roku 1960 bola v našej obci veľká núdza o obchod. Ženy nakupovali tovar z mesta Sabinov a tovar nosili na chrbtoch v zajdách peši do dediny.

Dňa **26. februára 1960 bola obec prvý krát napojená na elektrický prúd**. Zapojenie bolo prevedené slávnostne večer o 19:00 hod. Všetkým obyvateľom to nesmierne pomohlo a uľahčilo život v obci. S prípravnými prácami sa začalo už v roku 1957.

V roku **1961** prebehlo celoslovenské sčítanie ľudu, domov a bytov. V našej obci žilo 460 obyvateľov. Pribudlo 5 nových rodinných domov, obec sa rozrastá čoraz viac a viac. V júli bol zakúpený **prvý televízor** do obce, prístupný každému obyvateľovi, o ktorý bol veľký záujem. Mládež nacvičila divadelnú hru „Kuba“ s ktorou mali úspech nielen v našej obci ale aj susedných Drienica, Jakovany, Ľutina.

Rok **1962** bol zvláštny vo viacerých aspektoch. Počasie sa „zbláznilo“. Ešte 7. júna v obci nasnežilo viac ako pol metra snehu. Letné mesiace boli veľmi daždivé. 16. júla preletel v popoludňajších hodinách veľký ľadovec, ktorý trval takmer pol hodiny. Spôsobil veľké škody. Občania boli odškodnení od Štátnej poisťovne. V tom istom roku prepukla chrípková epidémia, ktorá postihla hlavne starších a dospelých obyvateľov. Miestna škola bola kvôli tomu viac ako jeden mesiac zatvorená. Pozitívom bolo **zavedenie miestneho rozhlasu do obce**, a rozvoj bytovej výstavby. V obci pribudlo 6 nových domov a 4 domy prešli generálnou úpravou. Pomaly sa vytláča stará forma života, a do domácností pribúdajú elektrospotrebiče, svetlo, a pod.

V roku **1965 prebehla v obci prvotná asfaltácia ciest v úseku Sabinov – Červená Voda** po základnú školu a tiež v časti smerom k rekreačnej oblasti Červená Voda.

V roku 1966 bol v obci vybudovaný prvý most na bočnej ulici, ktorého hodnota bola 50 000 korún.

V roku **1967** počet čitateľov miestnej **knižnice stúpol na 108 stálych čitateľov**. V priebehu roka bolo vypožičaných 1328 zväzkov.

V roku **1968** bola prevedená bezprašná úprava cesty od miestnej školy do obce Jakovany a tiež smerom ku chatám až po obecny kostol. Rovnako sa započala výstavba budovy miestneho národného výboru a kultúrnej miestnosti na štátnom pozemku – dnešný obecny úrad. V tomto roku došlo v dôsledku obradného procesu zo strany veriacich k žiadosti o zrušenie Pravoslávnej farnosti a **navrátenie ku Gréckokatolíckej cirkvi**. Žiadosti veriacich bolo so strany kompetentných orgánov vyhovieť a bohoslužby v obecnom kostole začali slúžiť

gréckokatolícky farári. Obec patrila v tom čase pod farnosť Drienica, kde koncom roka nastúpil gréckokatolícky farár Štefan Haluška. Do obce bolo zakúpené prvé osobné auto.

V rokoch 1969-1981 sa zachovalo iba zopár ústnych podaní o živote. Napr. v danom období založili v obci folklórny súbor, na čele vzniku ktorého stála pani Karaffová Mária, ako predsedníčka ČSČK. Rovnako vznikol divadelný súbor, ktorý nacvičil divadelnú hru „U nás taká obyčaj“. **1. októbra 1980** bola v našej obci založená **Materská škôlka**, ktorá bola zriadená z bytu bývalého riaditeľa Základnej deväťročnej školy pána Kanuščáka.

V roku 1982 začali prípravné práce na reguláciu potoka. Pôvodný potok sa zasype a voda potečie novým korytom. Projektové práce na reguláciu potoka majú byť dokončené v roku 1983 a po odsúhlasení sa začnú realizačné práce.

V roku **1983** prešla MŠ a ZŠ modernizáciou. Previedla sa prístavba budovy a to prezliekareň a herňa o rozmeroch 11 x 5 m. Do školy a škôlky sa zaviedol vodovod a ústredné kúrenie. MŠ navštevuje 25 detí. V tomto roku žiaľ bol pre Lesný závod smutný, nakoľko sa vyskytla **choroba lesa**, pre ktorú vyschlo veľa dubov. Choroba sa šírila od stredu duba. Preto v našom chotári prebehla veľká ťažba dreva, kedy sa z lesa vyviezlo viac ako 2000 m³ drevnej hmoty. Cez chotár z Červenej Vody do Sabinova začala výstavba novej cesty – Kozím hrbom. V tomto roku prebehlo odvodnenie budovy dnešného obecného úradu a náter strechy.

V januári v roku 1987 bola veľká zima, kde hodnoty dosahovali -25 až – 27 stupňov Celzia. Cesta medzi Červenou Vodou a Sabinovom bola 3 dni neprejazdná. Nepremávali autobusové spoje, nebolo dovezené mlieko, robotníci nemohli chodiť do práce, žiaci do školy. V obci mali občania iba studne, ale keďže boli suché letá a jesene, vody bolo príliš málo a častokrát museli chodiť pre vodu do miestneho potoka. V tomto roku sa začalo prvýkrát hovoriť o obecnom vodovode. Občania si želali obecný vodovod. Tento návrh bol prednesený na schôdzi národného výboru.

V roku 1989 17. novembra prebehla „zamatová“ revolúcia. Štruktúra štátu sa úplne zmenila. Je to Česko-Slovenská Federatívna republika. V našej obci bol zrušený Národný výbor, a jeho členovia boli odvolaní.

V máji 1990 sa v obci začal budovať Vodovod.

V roku 1991 nová ústava ČSFR umožnila vrátenie pozemkov späť do osobného vlastníctva, čo využilo aj mnoho občanov v našej obci a žiadali si svoje pozemky späť od štátu.

(vyvlastňovania pozemkov) Vrátili sa aj k súkromnému podnikaniu. Pán Juraj Karaffa si prevzal do ekonomického prenájmu predajňu Rozličného tovaru a Hostinec od podniku Jednota. Pán Jozef Perháč si vo svojom dome zriadil predajňu potravín.

V roku 1992 sa na základe projektovej dokumentácie dokončila stavba „Rozšírenie sekundárnej siete NN“ a tiež regulácia priekop. Vybudoval sa rovnako nový mostík na cintoríne a priepust na vyššom konci obce, ktorý zabráni prístupu vody, kameniva a nečistôt z lesa do obce.

V roku 1993 na základe delimitačného protokolu č. 19/92 prešlo do vlastníctva obce – budova obecného úradu, záhradu okolo OcÚ, pozemok orná pôda a ostatné plochy. Bol založený list vlastníctva č. 293.

V roku 1994 sa urobila ohrada cintorína za pomoci občanov obce. Opravila sa tiež miestna komunikácia. **6. júna 1994 sa obec stala členom Združenia miest a obcí Slovenska na základe prihlášky odsúhlasenej v Obecnom zastupiteľstve.**

Rok 1995 bol plodným rokom vo výstavbe. Pokračovalo sa v prácach a výstavbe Obecného vodovodu, urobili sa záchyty prameňov. Na týchto prácach sa podieľali verejnoprospešní pracovníci. Kopalo sa všetko ručne, preto dostávali pracovníci príplatok k mesačne mzde vo výške 500 SK. Práca bola veľmi náročná, mnohokrát ostávali pracovníci pracovať aj po pracovnej dobe, len aby bol obecný vodovod dokončený čo najskôr, ktorý je pre obec dôležitý ako soľ, pretože vtedajšia voda nebol pitná a bolo jej tiež nedostatok. Svedčia o tom aj posudky z hygieny a epidemiológie. Celá akcia **zachytáva tri pramene**, z ktorých voda **pretečie cez vodojem a bude zásobovať celú obec**. Obecné zastupiteľstvo sa rovnako rozhodlo na rekonštrukcii rozvodových sietí NN po obci, čo predstavovalo výmenu stĺpov za betónové a ťahanie kvalitných a silnejších káblov. **V roku 1995 došlo ku novele zákona 138/93 o majetku obce**, ktorý hovorí o tom, že každá obec má mať vysporiadaný majetok. Práve preto **začal súdny spor s mestom Sabinov o pozemky, hlavné lesné pozemky.**

V roku 1996 naša obec dostala dotáciu so ŽP SR 2 000 000 SK na Obecný vodovod, s 5% spoluúčasťou. Tým sa zabezpečili pokračovacie práce na výstavbe obecného vodovodu od zbernej šachty, čiže od prameňov až po rezervoár prebiehali výkopové práce v celkovej dĺžke 2 700 m. Následne obec požiadala o ďalšiu dotáciu, ktorej bolo vyhovené a ďalšie financie vo výške 1 500 000 SK podporilo pokračovať vo výstavbe prístupovej cesty k vodojemu, a pokračovali tiež výkopové práce na vodojem a polozenie podkladového betónu pri výstavbe rezervoára. Rovnako v tomto roku sa **započala myšlienka Plynifikácie obce Červená Voda.**

Prebehla súťaž, víťazom ktorej sa stala spoločnosť GASMONT, spol. s r.o.. Plynofikácia obce uľahčí obyvateľom obce život, zníži im náklady na palivo (drevo, uhlie) a samotná obec sa zmodernizuje.

Na jar 1997 sa začalo s výkopovými prácami pri zavedení plynofikácie v obci so Sabinova na Červenú Vodu.

V roku 1998 navštívili obec minister životného prostredia p. Ing. Jozef Zlocha a poslankyňa NRSR Blažena Pavlovičová (obaja HZDS).

Dňa **19. októbra 2000** sme skolaudovali stavbu **Obecného vodovodu v našej obci**. Záchyty prameňov obecného vodovodu boli urobené už v roku 1995 a odvtedy sa pokračovalo v prácach na ňom. V modernizácii obce sa pokračovalo aj vďaka **plynifikácii**, ktorej práce boli započaté v podobe projektovej dokumentácie v roku 1997 a práce ukončené ku **31. decembru 2000**. Čo však trápilo predstaviteľov obce bola **Kanalizácie obce**, ktorá v obci chýbala ako soľ. Preto sa predstavenstvo obce rozhodlo vyhlásiť verejnú súťaž na výstavbu kanalizácie v obci Červená Voda.

31. októbra 2001 bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu kanalizácie v obci.

V roku 2002 prešla MŠ a ZŠ delimitačnými protokolmi pod samosprávy a teda obec zriadila MŠ a ZŠ bez právnej subjektivity. MŠ navštevovalo 20 detí, a ZŠ 23 žiakov 1-3 ročníka, kde bol jeden pedagogický zamestnanec!

Rok **2003** bol pre veriacich zlomový. V lete v roku 2003 Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove, Diecézny katechetický úrad Prešovskej eparchie, Mons. Ján Babjak **určil Gréckokatolícku farnosť v Červenej Vode**. Veriaci mali obavy, kde zoženú financie na výstavbu farskej budovy.

Rok **2004** bol významným medzníkom v našej obci, pretože v tomto roku nám heraldická komisia Ministerstva vnútra SR **schválila návrh Erbu obce a Vlajky obce. 27 februára 2004** ho odporučila na prijatie obecným zastupiteľstvom v Červenej Vode v podobe:

- ERB - v striebornom štíte z červeného zvlneného brvna vyrastajúci zelený smrek.
- Vlajka – pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (2/8), zelenej (1/8), bielej (2/8), červenej (1/8), bielej (2/8). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

- Obecné zastupiteľstvo schválilo v tejto podobe erb a vlajku uznesením č. 3/2004 dňa 6. marca 2004.

Obec si pripomenula 100. výročie postavenia Chrámu Najsvätejšej Trojice konkrétne dňa 13. júna, kedy sa konala slávnostná liturgia v chráme. Pri tejto významnej udalosti bol posvätený základný kameň výstavby farskej budovy a tiež symbolov obce – erb, vlajka.

V roku 2005 bolo v ZŠ 30 žiakov.

Rok **2006** a jeho počasie zapríčinilo pre daždivé dni v jarných mesiacoch roka a začiatkom leta **zosuv svahu so stromami, pod prameňmi v lese**. Obrovský zosuv pôdy **spôsobil pretrhnutie vodovodných rúr v zemi, takže obec zostala bez dodávky pitnej vody**. Bolo nutné obnoviť dodávku vody. Preto starosta obce spolu s nezamestnanými občanmi viedli vodovodné potrubie vo vzduchu na podperách asi 60 metrov, pretože celý svah bol stále v pohybe.

V dňoch **13-21 mája 2006 sa konali SVÄTÉ MISIE** v naše obci pre gréckokatolíckych veriacich, ktoré viedli p. Daniel Atanáz Mandzák CSsR. a o. Milan Zaleha CSsR. Dňa **10. septembra** sa veriaci zišli v chráme Najsvätejšej Trojice, pri svätej liturgii, po ktorej sa **konala vysviacka farskej budovy spojená s jej obhliadkou. Tzv. deň otvorených dverí**.

V roku **2007 prebehla Obnova Svätých Misií**. V roku **2007 bol ukončený súdny spor, ktorý sa začal v roku 1995 po novele zákona 138/93 o majetku obce, s Mestom Sabinov na základe ktorého naša obec získala do vlastníctva necelých 100 ha lesného pozemku v hodnote 12 130 063 SK**.

Rok **2008 – vybudovanie nových autobusových zastávok** na hornom a dolnom konci. Začatie výstavby chodníka od hornej zastávky ku dolnej zastávke, ktorý bol dokončený v roku 2010.

2010 – výstavba multifunkčného ihriska v obci pri obecnom úrade, ktorý bol slávnostne otvorený v auguste tohto roka. Výmena starých okien na obecnom úrade za nové plastové okná.

V auguste **2011 sa započala výstavba altánku pri multifunkčnom ihrisku**. Dokončená bola v roku 2013 uložením dlažby, vyrobením drevených stolov, lavičiek, pultu, a poličiek pre výčap. Rovnako sa tam zaviedla elektrická energia. Altánok má slúžiť všetkým občanom obce.

Dňa **15. júna 2012 okolo 16:30 hod. sa obcou prehnala smršť**, ktorá po sebe zanechala mnohé škody. V obci **bol vyhlásený II. stupeň povodňovej aktivity, ktorý trval týždeň**. Boli poškodené priekopy, miestne komunikácie, odtrhlo časť potoka.

V roku 2015 prebehla v chráme výraznejšia rekonštrukcia interiéru (nové drevené okná, maľovanie v chráme, pokládka dlažby, nové epedy na lavičkách, nové koberce), počas ktorej sa v obci slúžili sv. liturgie na obecnom úrade, ktorý bol na to prispôsobený v tom čase.

V apríli v roku 2016 vznikla pod vedením umeleckého štúdia Miroslava Fabiána „Škola ľudového tanca“, ktorú navštevovalo 24 detí od 4 do 14 rokov. V tomto roku si obec pripomína 60. výročie osamostatnenia obce od „Sabinovské Dvory.“

Nasledujúce roky neboli ničím výnimočné. V roku 2020 postihol celý svet pandémie COVID-19, ktorý úplne zmenil mentalitu ľudí. V súčasnosti je obec aktívna, je to však náročnejšie, aj z dôvodu, že ľudia sa viac uzatvorili do seba a začali žiť „svet sociálnych sietí“ ako ten skutočný reálny. V roku 2023 sme v našom lese Krakovec pripravili pre našich návštevníkov a domácich LEGENDARIUM – zábavno-náučný chodník, vhodný aj pre tých najmenších, s príbehom lásky Lesany a Jakova, ktorý ukrýva náš les Krakovec. Súčasťou je aj oddychová zóna pri ohnisku, kde si rodinky robia mnohokrát zastávku na opekačku. Požiadali sme Envirofond o dotáciu na Kanalizáciu obce, ktorá stále chýba v našej obci ako soľ. Stále čakáme na schválenie dotácie. Podali sme žiadosti na rekonštrukciu miestnych komunikácií v obci, nakoľko cesty od 50-tych rokov neboli nijako modernizované, rekonštruované a sú v dezolátnom stave. V tomto roku 2024 sme otvorili Detské ihrisko RODINKA (rodinný inkluzívny areál) vhodný aj pre handicapované deti, ktorý sa teší veľkej návštevnosti a obľube nielen miestnych detí, ale aj zo širokej okolice. Rovnako sme po odmlke v tomto roku otvorili Obecnú knižnicu, ktorú sme modernizovali, presťahovali do nových priestorov – bývalej Hájenky, a dali jej tak väčšiu úctu. Rozšírili sme ju aj o detský kútik pre najmenších.

Aktuálne sa snaží obec zapojiť našich najstarších občanov do života obce a nechať im priestor, aby nám a našej mladej generácii odovzdali čo najviac poznatkov, skúseností a hlavne ľudskosti a pokory. Ďalším významným a veľkým krokom bude záchyt ďalších prameňov lese k odoberaniu pitnej vody, pretože naša obec sa pekne rozrástá, ale potrebujeme čoraz viac vody aj pre obyvateľov.

Najzaujímavejšie atrakcie v obci:

- Chrám Najsvätejšej Trojice
- Detské a multifunkčné ihriská v obci
- Hraničný kameň v Krakovci z roku 1567 osadený Gašpárom Péchym, ktorý prehrál súdny spor s mestom Sabinov a na znak toho vyznačil medzníkovú hranicu svojho územia.
- Prepadnutá osada v Krakovci

Výnimočné spoločenské akcie organizované v obci

- Deň matiek
- Deň detí
- Deň úcty k starším
- Mikuláš
- DHZO – reprezentuje obec na súťažiach
- Úzka spolupráca OcÚ s MŠ – výlety, finančná podpora

10/2024 založenie Folklórneho súboru Majirčan

Zdroj: OcÚ Červená Voda

Cirkevné stavby a iné objekty

V obci sa nachádza Chrám Najsvätejšej Trojice – neoklasicistický kostol postavený v rokoch 1904-1905. Jednolodový priestor s polygonálnym uzáverom presbytéria, pristavanou sakristiou a vstavanou vežou, Fasády sú členené polkruhovo zakončenými oknami a pásovou rustikou. Veža s oblúčikovým vlysom vytvárajúca na priečelí mierny rizalit je zastrešená nízkou zvonovitou strechou.

Zdroj: <https://www.pamiatkynaslovensku.sk/cervena-voda-chram-najsvatejsej-trojice>

Obrázok 4 Gréckokatolícky chrám v obci Červená Voda



Zdroj: [OcÚ Červená Voda](#)

Symboly obce

Symbolmi obce Červená Voda sú erb, vlajka a pečať obce.

Blazón erbu: V striebornom štíte z červeného zvlneného brvna vyrastajúci zelený smrek.

Komentár: Nový hovoriaci erb s prírodnou scénériou upozorňujúci na prameň, z ktorého vyteká do červena sfarbená (železitá) voda.

Číslo uznesenia: OZ - 3/2004

Signatúra HR SR: C-114/2004

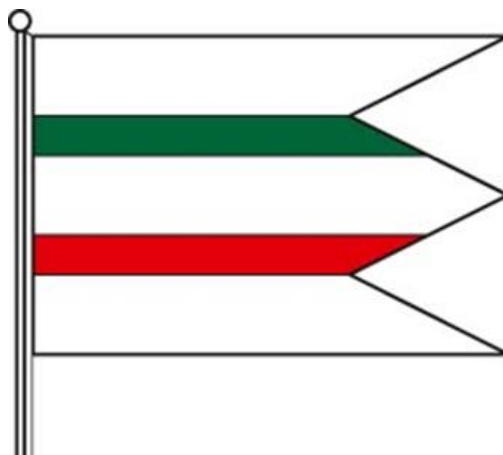
Autori: Leon Sokolovský, Peter Kónya, Sergej Pančák

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2431

Obrázok 5 Erb obce Červená Voda



Obrázok 6 Vlajka obce Červená Voda



Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2431

Technická infraštruktúra a doprava

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a objektov technickej a občianskej vybavenosti riešené z obecného vodovodu z vlastných vodných zdrojov.

Kanalizácia

Kanalizácia v obci nie je (napojenie je naplánované podľa projektovej dokumentácie do ČOV Orkucany).

Zásobovanie plynom

Obyvatelia obce sú zásobovaní plynom, ktorý je primárnou komoditou slúžiacou na vykurovanie. Plynofikácia bola realizovaná spoločne s okolitými obcami (Jakovany, Ľutina, Olejníkov). V obci sa nachádza regulačná stanica.

Zásobovanie elektrickou energiou

Je zabezpečené NN sieťou, ktorá je tvorená prevažne vzdušnými vedeniami v rámci celej obce. Na stĺpoch NN je umiestnené verejné osvetlenie.

Telefónne rozvody a pokrytie mobilnými operátormi

V súčasnosti je v obci pripojenie pomocou optických káblov.

Pokrytie telefónnym signálom operátorov pôsobiacich na území SR (Telecom, Orange, O2) je dostatočné.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu sa nachádza v objekte Obecného úradu. Rozvod je vedený kombinovane pomocou vlastných stĺpov a stĺpov NN (vzdušným vedením), avšak v súčasnosti s nedostatočným pokrytím obce.

Cestná sieť

Obcou prechádza cesta III. triedy č. 3182 v smere zo Sabinova, ktorá pokračuje do obce Jakovany a ďalej. V intraviláne obce sa nachádzajú miestne komunikácie, ktoré sú v správe obce.

Cyklotrasy

Pre cyklodopravu v súčasnosti nie sú vybudované samostatné cyklochodníky toho dôvodu cyklisti využívajú existujúcu komunikáciu III. triedy a miestne komunikácie v súlade so zákonom o cestnej premávke.

Cez obec vedie okružná cyklotrasa Sabinov - Pečovská Nová Ves - Ľutina- Jakovany - Červená Voda - Sabinov.

Cestná doprava

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Prešov.

Železničná doprava

Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Sabinov. Železničná trať prechádzajúca mestom Sabinov slúži na osobnú ale aj nákladnú prepravu.

Zdroj: OcÚ Červená Voda

Vzdelávanie a školstvo

V obci Červená Voda sa nachádza materská škola, ktorú navštevujú deti od 3 do 6 rokov. Tá im zabezpečuje predškolské vzdelávanie, šport, pobyt na zdravom vzduchu a vychádzky do prírody.

V obci sa nachádzala Základná škola 1. - 4. roč., ktorá bola ku dňu 30.6.2024 vyradená zo siete škôl a školských zariadení.

Tabuľka 9 Prehľad žiakov v MŠ Červená Voda v rokoch 2019-2023

Rok	Počet žiakov MŠ
2023	25
2022	23
2021	20
2020	19
2019	18

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 10 Prehľad počtu žiakov v ZŠ Červená Voda v rokoch 2019-2023

Rok	Počet žiakov ZŠ
2023	8
2022	17
2021	20
2020	18
2019	19

Zdroj: ŠÚ SR

Obrázok 7 Materská škola v obci Červená Voda



Zdroj: OcÚ Červená Voda

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

Ľudské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 11 Údaje o obyvateľoch obce Červená Voda SODB 2021

Údaje o obyvateľoch

Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:
505	257	248

Hustota obyvateľstva (ob./km²):	Štátni občania:	Cudzinci:
92,5	505	0

Veková štruktúra

0 – 14-roční:	15 – 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
92	340	73	38,4

Vzdelanie

základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicky aktívni:
90	286	60	248

Najpočetnejšie náboženské vyznania

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke):	Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke):	bez náboženského vyznania:
313	174	13

Rodinný stav

slobodný, slobodná:	ženatý, vydatá:	rozvedený, rozvedená:	vdovec, vdova:
227	234	9	35

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0418524280>

Tabuľka 12 Údaje o domoch v obci Červená Voda SOBD2021

Údaje o domoch			
Domy:			
166			
Rodinné domy:			
141			
Bytové domy:			
0			
Domy vo vlastníctve fyzickej osoby:			
154			
Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete:	Domy s plynovou prípojkou:	Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť:	Obnovené domy:
139	113	0	111

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0418524280>

Tabuľka 13 Údaje o bytoch v obci Červená Voda SOBD2021

Údaje o bytoch		
Byty:		
166		
Byty v rodinných domoch:		
141		
Byty v bytových domoch:		
0		
Obecné byty:		
0		
Priemerná podlahová plocha bytu (m²):	Byty s vodovodom zo spoločného zdroja:	Byty vykurované plynom:
108,56	138	95

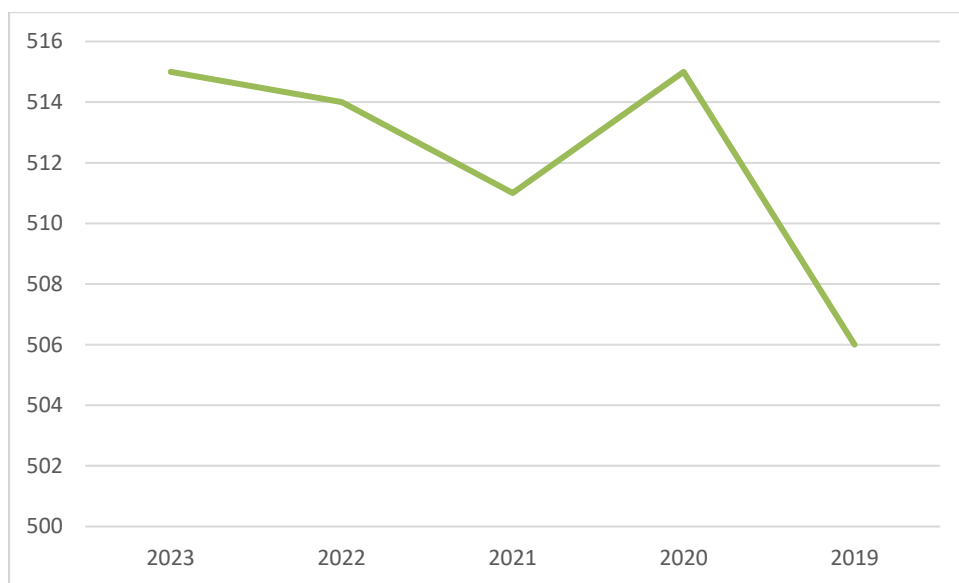
Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0418524280>

Tabuľka 14 Vývoj počtu obyvateľov v obci Červená Voda od roku 2019-2023

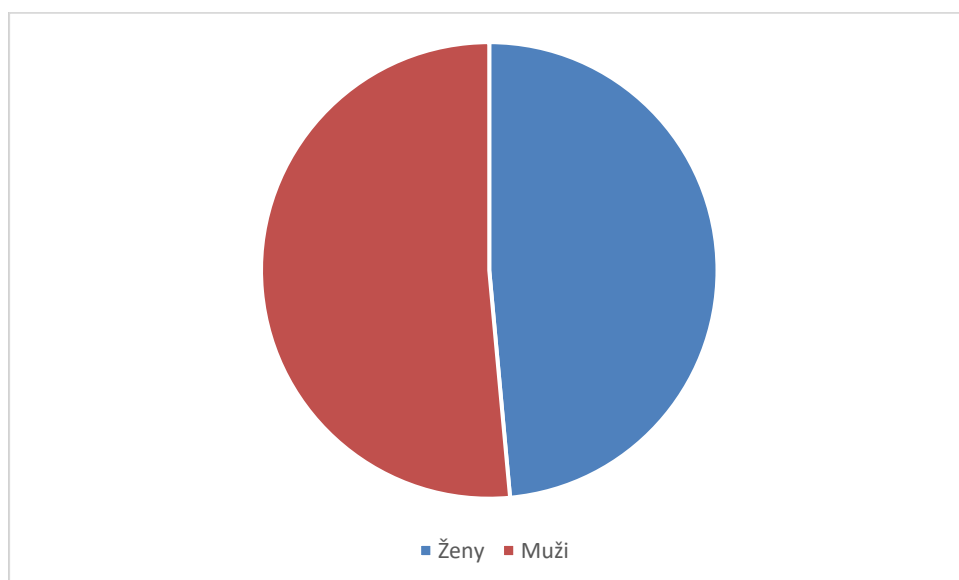
Rok	Ženy	Muži	Počet obyvateľov spolu
2023	250	265	515
2022	249	265	514
2021	250	261	511
2020	251	264	515
2019	248	258	506

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2019 - 2023 v obci Červená Voda



Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2023 v obci Červená Voda



Tabuľka 15 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2019-2023

Názov ukazovateľa	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Počet narodených spolu:	8	8	4	2	4
Počet zomretých spolu:	8	6	5	9	1
Prirodzený prírastok/úbytok	0	2	-1	-7	3

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 16 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2019-2023

Názov ukazovateľa	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Počet prisťahovaných spolu:	7	10	11	14	0
Počet odsťahovaných spolu:	7	3	4	4	2
Migračné saldo spolu:	0	7	7	10	-2

Zdroj: ŠÚ SR

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Červená Voda sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií a chýbajúce cyklotrasy*
2. *Rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev*
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií a chýbajúce cyklotrasy:*

Problém je spôsobený 3 hlavnými príčinami - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám sa stav vozoviek v obci zhoršuje.

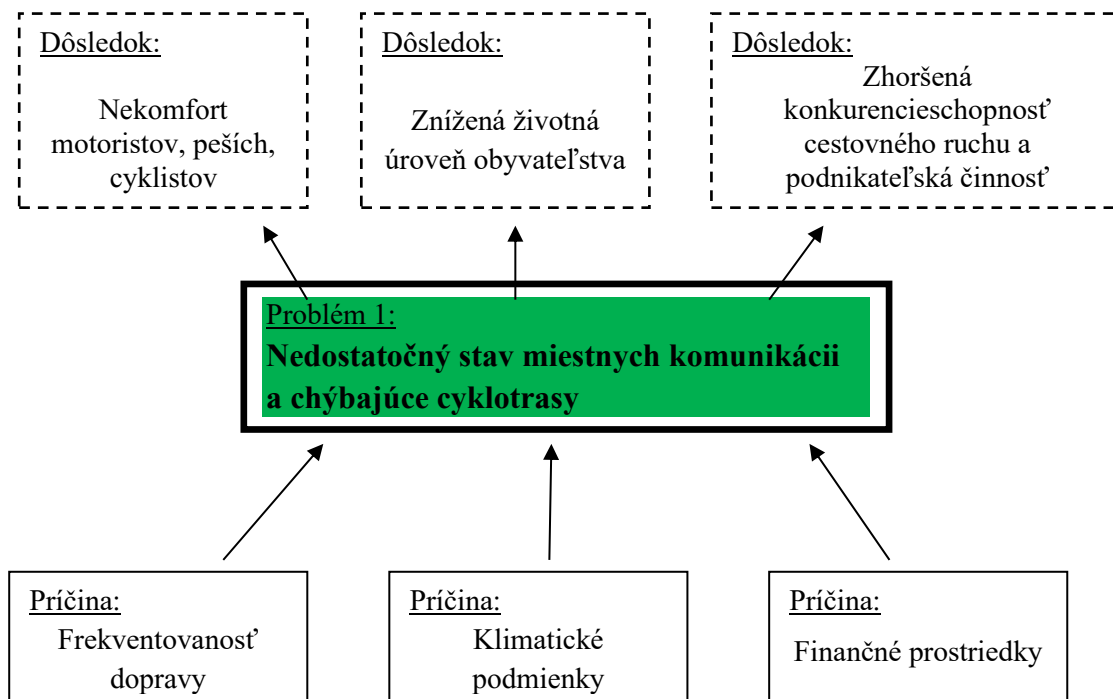
2. *Rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev:*

Problém spôsobujú 3 hlavné príčiny - vek obce, klimatické podmienky a nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci nie sú rekonštruované verejné budovy – Kultúrny dom, autobusové zastávky, ihrisko.

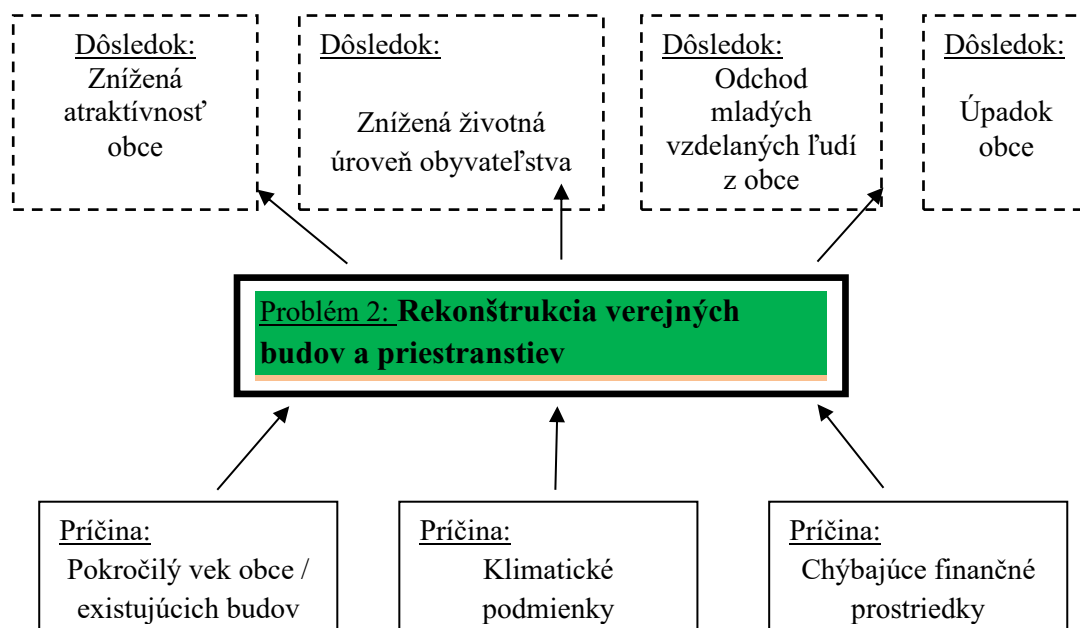
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra:*

Problém spôsobujú 1 hlavná príčina - chýbajúce finančné prostriedky. Nie je vybudovaná kanalizácia a je potrebná rekonštrukcia vodovodu. Vybudovaním environmentálnej infraštruktúry sa zvýši celková životná úroveň obyvateľstva a zabráni sa odchodu mladých ľudí z obce.

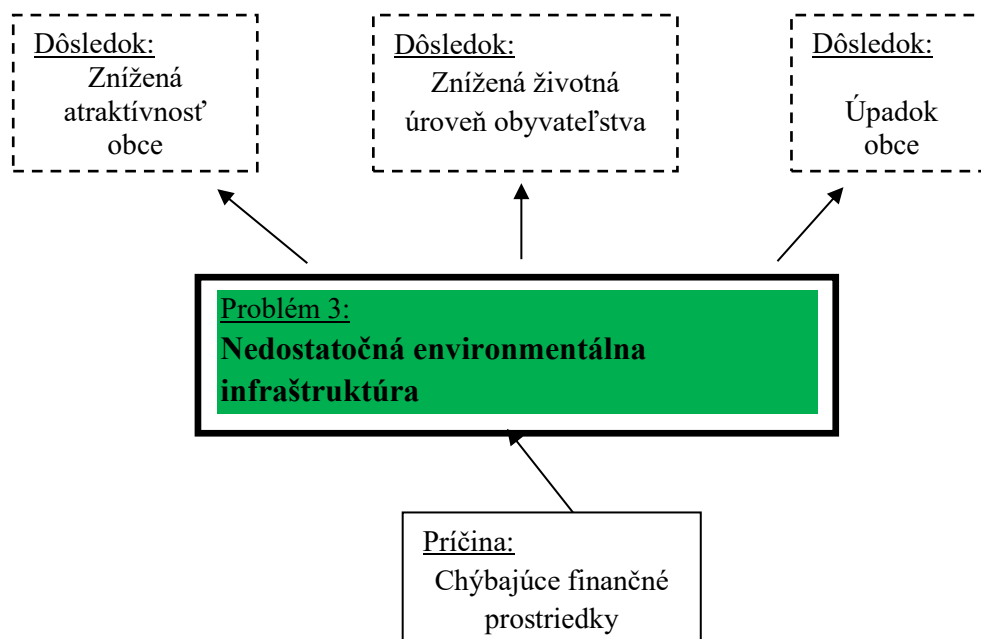
Obrázok 8 Schéma stromu problémov



Zdroj: vlastné spracovanie



Zdroj: vlastné spracovanie



Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárenie obce

Obec Červená Voda pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení neskorších zákonov a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce. Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a je rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- podieľ na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,

- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živelnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tabuľka 17 Výnosy v obci Červená Voda v roku 2023

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v €
a) tržby za vlastné výkony a tovar	602 - Tržby z predaja služieb	28618,49
b) aktivácia	622 – Aktivácia vnútroorganizačných služieb	0
c) daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 - Daňové výnosy samosprávy	252270,07
	633 - Výnosy z poplatkov	11110,10
	641 – z predaja majetku	440,44
	645	196
	648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	20534,29
	653	8839,44
d) výnosy z transferov	693 - Výnosy samosprávy z bežných transferov zo ŠR	80073,84
	694 - Výnosy samosprávy z kapit. transferov zo ŠR	45935,04
	697- Výnosy samosprávy v BT od ost.subj. mimo VS	0

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/21408>

Tabuľka 18 Náklady v obci Červená Voda v roku 2023

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v €
a) spotrebované nákupy	501 - Spotreba materiálu	19512,31
	502 - Spotreba energie	18268,24
b) služby	511 – Opravy a udržiavanie	465,69
	512 - Cestovné	3361,60
	513 - Náklady na reprezentáciu	937,65
	518 - Ostatné služby	46758,92
c) osobné náklady	521 - Mzdové náklady	186312,88
	524 - Záonné sociálne náklady	61318,06
	525 – Ostatné sociálne poistenie	1152,69
	527 – Záonné sociálne náklady	6428,53
d) dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	55,74
e) ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	545 – Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania	598,70
	548 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	3148,32
f) odpisy, rezervy a opravné položky	551 - Odpisy DNM a DHM	79203,66
	558 – opravné položky	128564,44
g) finančné náklady	562 - Úroky	9226,42
	568 – Ostatné finančné náklady	2350,31
h) náklady na transfery Osobitné náklady podľa zákona o účtovníctve § 18 ods.6	585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce	0
	587 – Náklady na ostatné transfery	442,40

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/21408>

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Prešov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko mohlo v programovom období 2014-2020 čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2023 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- PRV SR 2014-2020

Slovensko môže čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačného programu PRV SR 2014 -2022 do konca roka 2025.

V programovom období 2021-2027 je čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícií pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

Tabuľka 19 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy.

SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)

Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Na základe výsledkov SWOT analýzy je možné vytvoriť optimálnu a ideálnu stratégiu pre rozvoj obce.

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožňuje odhaliť doteraz nevyužívané šance a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Tabuľka 20 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
výhodná geografická poloha obce - blízkosť okresného mesta – Sabinov dostatočná telekomunikačná sieť inžinierske siete poloha pozemkov prítomnosť atraktívneho prostredia	zlý technický stav miestnych komunikácií (MK) chýbajúce chodníky poškodené mosty zastaralé a poškodené autobusové zastávky chýbajú cyklotrasy absencia náučného chodníka s oddychovou zónou nevyhovujúci technický a energetický stav obecných budov (kultúrny dom) nevyužitý potenciál atrakcií v obci pre rozvoj turizmu nedostatok obecnej techniky
Príležitosti	Ohrozenia
rekonštrukcia miestnych komunikácií (MK) rekonštrukcia a modernizácia mostov rekonštrukcia a modernizácia zastávok v obci budovanie cyklotrasy s prepojením na Čergov vybudovanie turisticko - náučného chodníka s atrakciami pre deti a oddychovou zónou rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Oživenie Štôlne na hnedé uhlie a Štátnej Triangulácie – turistická atrakcia nákup malotraktora s príslušenstvom	poškodzovanie miestnych komunikácií zaťaženie obytného prostredia dopravou znečistenie ovzdušia hlukom, prachom, vibráciami kontaminácia pôdy ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov znehodnotenie obecného majetku zvyšovanie prevádzkových nákladov nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce

Tabuľka 21 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
predpoklady priaznivého migračného vývoja počtu obyvateľstva existencia predškolského zariadenia priamo v obci existencia kultúrneho domu existencia a fungovanie spolkov v obci,	nezrekonštruované obecné budovy nerevitalizovaný cintorín nedostatočné vonkajšie priestory na kultúrnu a športovú činnosť málo kultúrnych a športových podujatí chýba kvalitný priestor na voľnočasové aktivity
Príležitosti	Ohrozenia
rekonštrukcia ihriska a jeho okolia výstavba amfiteátra rekonštrukcia a modernizácia cintorína zabezpečenie kultúrnych a športových podujatí v obci oslavy 70. výročia založenia obce	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov slabá socializácia detí a mládeže obezita u detí

Tabuľka 22 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
pokojné a tiché prostredie krásna príroda zdravé ŽP blízkosť prírodných prvkov - Čergov relatívna zachovalosť životného prostredia plynifikácia obce existencia obecného vodovodu zabezpečený odvoz TKO a separovaný zber	chýba kanalizácia v obci nedostatočná kapacita vodovodu v obci všeobecný nezájem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin existencia divokých skládok
Príležitosti	Ohrozenia
bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie v obci rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodu možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia	vysoká frekvencia automobilovej dopravy znečistenie životného prostredia ohrozovanie obce prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu poškodenie majetku obce a obyvateľov obce ohrozenie zdravia vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok

Časť B - Strategická časť

Strategická časť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá je založená na komplexnej analýze územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné danosti a špecifiká.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickú časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory)

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia obce a strategický cieľ:

Globálny cieľ rozvoja obce Červená Voda ako prepojenie analytickej fázy strategického plánovania s plánovacou časťou bol na základe predchádzajúcich analýz a spracovaných charakteristík definovaný nasledovne:

Vízia: „Obec Červená Voda je prosperujúca obec, s kvalitnou infraštruktúrou, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom sa zameriava predovšetkým na potreby svojich obyvateľov a zabezpečuje aj možnosti pre trávenie kultúrnych a športových aktivít“.

Strategický cieľ: Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia.

Nasledujúce tri ciele rozvoja vyjadruje hlavné oblasti, v ktorých by sa mala obec v najbližších rokoch rozvíjať a na rozvoj ktorých by sa mala zamerať. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

1. Technická infraštruktúra - Ekonomická oblasť
2. Voľnočasová infraštruktúra - Sociálna oblasť
3. Životné prostredie - Environmentálna oblasť

Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)
Cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť verejných budov Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce a vedie k zvýšeniu vidieckej ekonomiky. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia.

Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov
Opatrenie 2.1 Zabezpečenie voľnočasovej infraštruktúry

Špecifický cieľ 2: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Úlohou tohto cieľa je vytvoriť vhodné podmienky pre trávenie voľného času obyvateľov obce, modernizovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti, a tak udržať mladú generáciu v obci.

Tabuľka 25 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 3.1 Dostupná pitná voda a bezpečné odvádzanie odpadových vôd

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Časť C - Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Konkrétne aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Opatrenia a aktivity (Opatrenia – súhrn aktivít, aktivity – napomáhanie realizácie priorít)

Tabuľka 26 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť verejných budov	Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Červená Voda	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.1.2 Oživenie štôlna na hnedé uhlie a Štátnej Triangulácie – turistická atrakcia	Ekonomická
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia a modernizácia zastávok v obci	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia Modernizácia miestnych komunikácií Vetva A II. etapa, A1, A2	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – Vetva C, D	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia a modernizácia mostov v obci	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia a modernizácia cintorína v obci	Ekonomická/ sociálna

	Projekt 1.2.6 Vybudovanie turisticko-náučného chodníka s atrakciami pre deti a oddychovou zónou v obecných lesoch časť HURKA	Ekonomická/ sociálna
	Projekt 1.2.7 Vybudovanie cyklotrasy v obci a prepojenie na Čergov	Ekonomická/ sociálna/environmentálna
	Projekt 1.2.8 Nákup malotraktora s príslušenstvom	Ekonomická/ /environmentálna
Opatrenie 2.1 Zabezpečenie voľnočasovej infraštruktúry	Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia ihriska a jeho okolia	Sociálna
	Projekt 2.1.2 Výstavba amfiteátra v obci Červená Voda	Sociálna
	Projekt 2.1.3 Oslavy 70. výročia založenia obce	Sociálna
Opatrenie 3.1 Dostupná pitná voda a bezpečné odvádzanie odpadových vôd	Projekt 3.1.1 Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodu	Environmentálna
	Projekt 3.1.2 Výstavba kanalizácie v obci Červená Voda	Environmentálna

Opis rozvojovej stratégie

(Merateľné ukazovatele, finančný plán programu, časový horizont uskutočnenia, zdroje financovania)

Monitorovanie PHSR obce Červená Voda sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu navrhnutého rozvoja obce je schopnosť obce zabezpečiť financovanie aktivít zameraných na dosiahnutie zámeru.

Na finančné zabezpečenie realizácie programu je možné použiť:

- vlastné zdroje z miestnych daní, podielových daní alebo poplatkov
- zdroje štátneho rozpočtu, štátnych fondov a Prešovského samosprávneho kraja
- prostriedky z fondov Európskej únie
- bankové úvery

- príspevky od fyzických osôb
- dary a pod.

Jednotlivé priority je potrebné realizovať podľa množstva disponibilných zdrojov a v závislosti od náročnosti dosiahnutého efektu a finančnej nákladovosti jednotlivých realizovaných opatrení.

Výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a projektov/aktivít je stanovená u niektorých na základe rozpočtu vypracovaného autorizovanou osobou, alebo u iných len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov na ich realizáciu. Taktiež je definované, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať (obecný rozpočet, štátny rozpočet, prostriedky Európskej únie atď.), kto by mal byť žiadateľ a následne sa určia aj predpokladané časové horizonty uskutočnenia.

Tabuľka 27 Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov

Projekt	Výsledok	Dopad/ukazovateľ
Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Červená Voda	Zrekonštruovaný kultúrny dom - zvýšenie úrovne a skvalitnenie života obyvateľov obce ako aj ich návštevníkov.	počet prvkov verejnej infraštruktúry, zlepšenie technického stavu a estetická funkcia počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.1.2 Oživenie štôlny na hnedé uhlie a Štátnej Triangulácie – turistická atrakcia	Oživenie štôlny na hnedé uhlie a Štátnej Triangulácie – rozvoj turizmu v obci.	počet prvkov verejnej infraštruktúry, zlepšenie technického stavu a estetická funkcia
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia a modernizácia zastávok v obci	Zrekonštruované a zmodernizované autobusové zastávky v obci - zvýšenie kvality života v obci.	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia_Modernizácia miestnych komunikácií Vetva A II. etapa, A1, A2	Zrekonštruované miestne komunikácie Vetva A II. etapa, A1, A2. Skvalitnenie života obyvateľov obce – zvýšiť kvalitu základnej infraštruktúry obce, oživiť znevýhodnené vidiecke oblasti,	km rekonštruovaných/modernizovaných ciest, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

	zlepšiť prístup občanov k zariadeniam občianskej vybavenosti, zvýšiť bezpečnosť chodcov v obci, zlepšiť stav životného prostredia v obci a okolí, zlepšiť vzhľad obce a zatriktívniť obec.	
Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – Vetva C, D	Zrekonštruované miestne komunikácie – Vetva C, D. Skvalitnenie života obyvateľov obce – zvýšiť kvalitu základnej infraštruktúry obce, oživiť znevýhodnené vidiecke oblasti, zlepšiť prístup občanov k zariadeniam občianskej vybavenosti, zvýšiť bezpečnosť chodcov v obci, zlepšiť stav životného prostredia v obci a okolí, zlepšiť vzhľad obce a zatriktívniť obec.	km rekonštruovaných/modernizovaných ciest, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia a modernizácia mostov v obci	Zrekonštruované mosty v obci, tým sa zvýši bezpečnosti a skvalitní život obyvateľov obce.	km rekonštruovaných mostov; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia a modernizácia cintorína v obci	Zmodernizovaný cintorín - dôstojnejšie miesto posledného odpočinku.	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.6 Vybudovanie turisticko-náučného chodníka s atrakciami pre deti a oddychovou zónou v obecných lesoch časť HURKA	Nový turisticko-náučný chodník s atrakciami pre deti a oddychovou zónou v obecných lesoch časť HURKA - rozvoj turizmu v obci.	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 1.2.7 Vybudovanie cyklotrasy v obci a prepojenie na Čergov	Nová cyklotrasa v obci a prepojenie na Čergov - rozvoj turizmu v obci.	km novovybudovaných cyklotrás, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Projekt 1.2.8 Nákup malotraktora s príslušenstvom	Traktor, vlečka, technika, , nakladač a nosič kontajnerov, ktoré budú slúžiť na zber a zvoz BRO pri revitalizácii verejných priestranstiev, na manipuláciu a zvoz objemného odpadu a drobného stavebného odpadu.	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia ihriska a jeho okolia	Zrekonštruované multifunkčné bezúdržbové ihrisko s tribúnou, sedením, lavičkami, slúžiace na spoločenské športy a kultúrne podujatia	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.2 Výstavba amfiteátra v obci Červená Voda	Nový amfiteáter - priestor pre spoločenské vyžitie, podpora komunitného spolunažívania občanov, priestor kultúrne podujatia.	počet prvkov verejnej infraštruktúry, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 2.1.3 Oslavy 70. výročia založenia obce	Oslava 70. výročia založenia obce - kultúrno-spoločenské vyžitie v obci.	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.1.1 Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodu	Rozšírenie kapacity obecného vodovodu, zväčšenie rezervoára, záchyt nových prameňov, vybudovanie novej pretlakovej stanice.	km rekonštruovaného vodovodu; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
Projekt 3.1.2 Výstavba kanalizácie v obci Červená Voda	Výstavba novej kanalizácie - ochrana životného prostredia a skvalitnenie a zvýšenie úrovne obyvateľov obce Červená Voda.	km novovybudovanej kanalizácie, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť D - Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce obsahuje predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít, ktoré súvisia s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti ekonomicko-sociálneho rozvoja. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHSR sú najmä (ale nie len):

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy
7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR

8. neinvestičné fondy, nadácie
9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 28 Akčný plán obce Červená Voda

Projekt	Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Projekt 1.1.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Červená Voda	2025-2030	800 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.1.2 Oživenie štôlne na hnedé uhlie a Štátnej Triangulácie – turistická atrakcia	2025-2030	20 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia a modernizácia zastávok v obci	2025-2030	45 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia Modernizácia miestnych komunikácií Vetva A II. etapa, A1, A2	2025-2030	560 211,58	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií – Vetva C, D	2025-2030	41 875,51	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.4 Rekonštrukcia a modernizácia mostov v obci	2025-2030	1 950 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Projekt 1.2.5 Rekonštrukcia a modernizácia cintorína v obci	2025-2030	70 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.6 Vybudovanie turisticko-náučného chodníka s atrakciami pre deti a oddychovou zónou v obecných lesoch časť HURKA	2025-2030	20 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.7 Vybudovanie cyklotrasy v obci a prepojenie na Čergov	2025-2030	100 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 1.2.8 Nákup malotraktora s príslušenstvom	2025-2030	24 990,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.1 Rekonštrukcia ihriska a jeho okolia	2025-2030	300 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.2 Výstavba amfiteátra v obci Červená Voda	2025-2030	200 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 2.1.3 Oslavy 70. výročia založenia obce	2025-2030	30 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.1.1 Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodu	2025-2030	3 000 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
Projekt 3.1.2 Výstavba kanalizácie v obci Červená Voda	2025-2030	4 299 996,10	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:

Vypracovaním a schválením PHSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétne osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHSR si vyžaduje systematickosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia:

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 29 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHSR s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2025	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2025-2030	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

Záver

Tabuľka 30 Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	– <u>Názov:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030 – <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a regionálneho rozvoja
Spracovanie	– <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHSR vykonala na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	– <u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červená Voda na roky 2025 - 2030“

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

a.s.	Akciová spoločnosť
BRO	Biologicky rozložiteľný odpad
EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
EÚ	Európska Únia
ha	hektár
KD	Kultúrny dom
MK	Miestne komunikácie
MŠ	Materská škola
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný Program
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
ÚPN	Územný plán obce
VÚC	Vyšší Územný Celok
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné Prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR.....	4
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR.....	4
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR.....	5
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Červená Voda	8
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Červená Voda	9
Tabuľka 6 Spádovosť obce Červená Voda.....	10
Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Červená Voda v r. 2023.....	12
Tabuľka 8 Prehľad Území európskeho významu v okrese Sabinov:	14
Tabuľka 9 Prehľad žiakov v MŠ Červená Voda v rokoch 2019-2023	26
Tabuľka 10 Prehľad počtu žiakov v ZŠ Červená Voda v rokoch 2019-2023	26
Tabuľka 11 Údaje o obyvateľoch obce Červená Voda SODB 2021	28
Tabuľka 12 Údaje o domoch v obci Červená Voda SOBD2021.....	29
Tabuľka 13 Údaje o bytoch v obci Červená Voda SOBD2021.....	29
Tabuľka 14 Vývoj počtu obyvateľov v obci Červená Voda od roku 2019-2023	30
Tabuľka 15 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2019-2023	31
Tabuľka 16 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2019-2023	31
Tabuľka 17 Výnosy v obci Červená Voda v roku 2023	36
Tabuľka 18 Náklady v obci Červená Voda v roku 2023.....	36
Tabuľka 19 STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	39
Tabuľka 20 SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	41
Tabuľka 21 SWOT analýza sociálnej oblasti	42
Tabuľka 22 SWOT analýza environmentálnej oblasti	43
Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	45
Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	45
Tabuľka 25 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti	46
Tabuľka 26 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	47
Tabuľka 27 Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov	49
Tabuľka 28 Akčný plán obce Červená Voda	53
Tabuľka 29 Plán hodnotenia a monitorovania	56
Tabuľka 30 Schválenie PHSR.....	57
Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2019 - 2023 v obci Červená Voda	30
Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2023 v obci Červená Voda	30
Obrázok 1 Budova obecného úradu	8
Obrázok 2 Poloha obce Červená Voda.....	9
Obrázok 3 Pohľad na obec Červená Voda	9
Obrázok 4 Gréckokatolícky chrám v obci Červená Voda.....	23
Obrázok 5 Erb obce Červená Voda Obrázok 6 Vlajka obce Červená Voda	24
Obrázok 7 Materská škola v obci Červená Voda	27
Obrázok 8 Schéma stromu problémov	33